

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Tres conditiones quoad lucrum cessans.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

consuetudo ubi introducta est, seruetur, quia est rationaliter introducta, siquidem Mercatores solent negotiari & lucrari continuè: sed quoad praxim puto facilius introductam fuisse hanc consuetudinem, quando Mercatores dant mutuum, quam in cæteris contractibus, quia Mercatores regulariter intelliguntur pacisci cum recipientibus ipsorum actualem pecuniam mutuum de quocunque damno, etiam post terminum solutionis eventuro, quod non est in aliis contractibus.

Illud rectè notat Pasqualigus, creditorem acceptantem solutionem partis debiti ceteri liberare debitorem à mora, sibi enim, eam partem acceptando, præiudicat; nam, dum partem acceptat, videtur implicite pecuniam moræ, & quocunque interesse ratione moræ habitum remittere.

Tres Conditiones, quoad lucrum cessans.

11. Prima conditio ex *Dicastill. lib. 2. de iust. tract. 10. d. 2. dub. 5. num. 167.* ut aliquid accipias ex eo capite, quod ratione mutui tibi lucrum cesset, est, ut eà pecunià esles negotiaturus, & re vera aliquid lucraturus. Nota illud (eà pecunià) si enim alià, cur huic mutuatæ imputas? Quid, si hanc destinasti negotiationi, & aliam otiosam habes Domi? Respondeo, Tunc potes exigere lucrum cessans, sic *Arrag. 2. 2. quæst. 18. art. 2. Val. tom. 3. d. 5. q. 20. p. 2.* quia de factò hæc fructificatura erat, non alia. Quid si ita dispositurus sis? *Vellem (& utique, possem) meam pecuniam negotiari, nisi essent, qui mutuum peterent:* seu quod in idem recidit: *Nolo applicare, quamvis utique possem, hanc pecuniam ad negotiationem, quia volo mutuari illam forte petitis.* Respondeo, quamvis per hanc conditionatam voluntatem non videatur pecunia negotiis destinata, sed destinanda: unde videatur tunc non posse accipi lucrum supra sortem. Tamen adhuc posse doceo cum *Lessio, lib. 6. c. 20. d. 7. num. 90. & 95. & Maldero, apud de Lugo tom. 2. de iust. d. 2. 5. scilicet. 6. §. 1. num. 44.* quando lucrum fuisset de proximo, & non solum remotè habendum: id addo, quia tempus lucra non ponuntur in consideratione; vide *Bossum tom. 2. mor. tit. 25. à 21. 212.* licet non negem esse periculum palliandi usuram. Ratio autem, quòd tunc possit, est, quia verè tibi cessat lucrum ratione mutui.

12. Secunda conditio, ex *Dicast. l. c. num. 170.* ut id omninò mutuario explicetur: nam fortasse mutuum is nollet sub hoc onere. Excipe, nisi cogaris ut modò dixi n. 3. sine.

13. Tertia, ex eodem *ibid. num. 172.* ut seruetur æqualitas; ne scilicet plus accipiatur, quam sit lucrum cessans. Hinc primò, deducenda sunt expensæ, quas fecisses in negotiatione illa. Hinc secundo, quando lucrum est dubium, vel sub periculo, vel quando, tu non eras in voluntate firma negotiandi, cum nescires occasiones superventuras, valde minus accipere potes, idque iudicio experti. Hinc tertio, longitudo, vel brevitatem temporis, sub qua fortè præfigitur additio mutui, multum prodest, vel obest ad decernendum lucrum: nam brevior tempore producta negotiatio minus fructificat, quam longiore.

14. Ob hanc ergo luci incertitudinem, tribus modis pacisci cum mutuario poteris. Primò, determinando nunc lucrum tuæ negotiationis tantum esse. Id, quod expertus poterit decernere, iuxta naturam negotij, opportunitates sese offerentes, pauciores expensas, & similes circumstantias: sed deinde, quocunque evenierit, erit in hoc taxato lucro standum; quia par fuit periculum. Secundo, si fiat pactum, ut tantum detur, quantum alij Mercatores, in simili negotiatione, lucrati fuerint. Tertio, si fiat pactum indeterminatè, ut tantum detur, quantum ipsi mutuantibus cessabit de lucro: & in his duobus modis simili erit determinatio, nam dabitur, quantum Mercatores in simili negotio lucrati sunt.

Si ex mora solvendi cesset lucrum mutuantibus, idem dic, quod modò diximus n. 8. & n. 10.

Laboris estimatio.

15. Tres supersunt Difficultates. Prima: An estimatio laboris, quam perferre aliquando debet, ut lucrum ex tua negotiatione forte laboriosa conquiritur, esse deduci? Varij varia. Illud mihi certum est, & nunc debet sufficere regulariter non esse deducendum, nisi per aliquam partem iudicio prudentis. Ita *Less. l. c. d. 2. num. 98.* lege item *Salas dub. 20. num. 12.* Sorum de *q. 1. art. 3.* *Rebell. Reginald.* quos citat, sequiturque *Dicast. l. c. n. 178.* Ratio probans, & explicans hanc sententiam est, quia homo communiter vult potius laborare lucrando, quàm otiosi etiam sine lucro, ergo cum labor involuntariè illi cesset, non est is privandus lucro, quod reportaret ab eo labore relicto propter tuam fam. Sic panper atfix vulneratus ab inimico, cum quidem, dum jacet in lecto, sed mallet laborare, ac lucrari: nam propterea inimicus lucrum cessans debet reddere ei, quamvis otiosi. Ex alia parte, quia multo homo est communiter qui cessationem notabilis laboris non emeret aliquo parvo pretio, ideo hoc parvum pretium erit deducendum.

Lucrum cessans anticipato sumptum.

16. Secunda Difficultas: An Mutuatore liceat lucrum quod ipsi cessabit, sumere nunc ab ipso initio mutui? g. mutuat tunc quis centum, speratque decem accipere ex lucro sibi cessante: potestne licite nunc sibi sumere ea decem? Respondeo, nequaquam: Ita *Medina de usuris. quæst. 3. §. septima conclusio.* *Dicast. l. c. n. 174. & Anselm. seq.* Ratio est, quia sic non mutuarer centum, sed triginta, & sic non potest lucrum accipere ex integro mutuo centum aurorum.

17. *Saramuël lib. 2. de iust. d. 2. n. 755.* tollit hanc difficultatem: *Fiant duo contractus, alter mutuationis, alter venditionis, & sic poterit mutuantis sumere nunc decem, seu octo, vel sex.* Explico: Mutuantis nunc mutuat centum aureos cum spe, ut recipiat hinc ad annum ex lecto lucro, præter sortem, alia decem. Vendat nunc anticipatè hanc spe denarij lucri ipsi mutuario, quæ spes valeat, v. g. omnibus ab expertò vito expensis, sex vel octo aureis, nam statim nunc poterit sine labe usuræ hos sex vel octo aureos, sumere non quidem ex vi mutui, sed ex venditionis sperati à se lucri, & venditi mutuatario.

18. *Lessius lib. 2. c. 20. dub. 11. n. 100.* ab eadem difficultate sic liberat: *Mutuet quis tibi centum, ita ut mutuum cum interesse solvas 91. at 9. sint interesse, nam mox hoc reddere mutuantis potes sine ulla ipsius iniustitia pro interesse debito illis 91. tunc enim tu mutuatarius non solvas centum ex ipsa summa mutuatæ cum interesse, sed ex alia, pro pacto plus equo non gravaberis.* Dices, gravabor ex eo, quod anticipato solvo quod nondum debeo. Responderem pro Lessio: At certè debebis, & ex alia parte molestè dandi nunc, quod debebis postea, compensari sufficenter videtur ex eo, quòd mutuantis gratis mutuat tibi, & sine interesse illa novem.

19. *Azor. p. 3. lib. 5. c. 5. q. 3.* eandem difficultatem tentat eludere: *Mutuet Titius centum Caio cum pacto, ut Caio reddat quinque pro interesse: mox Caio det Titius aliquid aliud, quod estimetur quinque, v. g. certam portionem olei, vini, frumenti, &c.* Nam tunc non committitur iniustitia, quia hac committeretur, si illa quinque detraherentur à centum mutuantis: at nunc illa olei, vini, &c. portio est pars pecunie mutuatæ.

20. Ex his tribus modis primus, & secundus appetentur, nam si sincerè exhibeantur, nihil continent iniquitatis: Tertius, videt omnino reprobetur, quia illa olei, vel vini portio, licet physice non sit pecunia, tamen æquivalenter, unde meritò tunc non dicuntur mutuari centum, quandoquidem, propter illa centum, solvitur estimatio aurorum quinque, quamvis in illa materia.